

10. RAPPORT VAN DIE DEPUTATE BUITENGEWONE ALGEMENE SINODE PROGRAMMERING (Artt 15, 16, 36, 44)

- A. Ds CA Jansen stel die Rapport.
- B. **Ordevoorstel:** Dat die Kommissies terugverwys word na die Deputate Programmering om, in die lig van die bespreking, die samestelling van die Kommissies te heroorweeg.
- C. **Besluit:** Ordevoorstel goedgekeur.
- D. Die volgende ad hoc-kommissie word deur die ondervoorsitter, ds C Aucamp, voorgehou: Dr DJ de Kock (s), ds CD Jaftha, dr TD Mashau, dr HF van Wyk, ds PJ Nel, dr PH Heystek, ds P Venter, ds SZ Phungula.
- E. **Besluit: Goedgekeur.**
- F. Ds CD Jaftha lewer die Rapport namens die ad hoc-kommissie.

G. RAPPORT

1. Sake waarvan die Sinode kennis neem

1.1 *Opdrag*

Acta 1979:301, 1991:491–494, 1994:726–728, 2000:31, 2009:848 en 2012:13 (die tersaaklike opdragte van toepassing op 'n Buitengewone Algemene Sinode (BAS)).

Besluit: Kennis geneem.

1.2 *Werkswyse*

1.2.1 Die Deputate het vorige Sinodes se besluite geraadpleeg.

1.2.2 Die Deputate aangewys deur Algemene Sinode 2015 (Handelinge 2015:534) het op 2 & 3 Desember 2015 vergader om die voorlopige programmering van die Agenda van BAS 2016 te doen. Geen afgevaardigdes van die Streeksinodes is uitgenooi nie, om kostes te bespaar.

Besluit: Punte 1.2.1 en 1.2.2 kennis geneem.

1.3 *Logistiek*

1.3.1 Alle logistieke reëlins is getref met 'n duidelike versoek van die Bestuur van die Administratiewe Buro om kostes so ver as moontlik te beperk.

1.3.2 Denepark is beskikbaar vir verblyf van afgevaardigdes tot en met 16 Januarie 2016.

1.3.3 Die reëlins vir etes is beplan tot Saterdag 16 Januarie 2016. Etes is gereël dat die afgevaardigdes van Streeksinodes Bosveld, Randvaal en Oostelike en afgevaardigdes uit die buiteland in die onthaalokaal van die Administratiewe Buro eet en die afgevaardigdes van Streeksinodes Noordwes, Suidelike, Vrystaat-Kwazulu Natal en Pretoria in die kerksaal van GK Potchefstroom-Die Bult.

Geen voorsiening kan gemaak word vir gaste om te eet nie. Etes is uitsluitlik vir afgevaardigdes.

1.3.4 Die BAS stel hom ten doel om Saterdag 16 Januarie 2016, om 13:00 klaar te maak.

Besluit: Punte 1.3.1 tot 1.3.4 kennis geneem.

1.4 *Reiskoste*

1.4.1 Voor elke Sinode word afgevaardigdes gevra om saam te ry. Die grootste rekening van 'n Sinode is die reiskoste. Met dankbaarheid word gemeld dat die ongeveer 65% afgevaardigdes hierin hulle samewerking gee. Ongelukkig is daar elke keer 35% wat ander reisreëlins tref, wat 'n beduidende impak het op die reiskosterekening van elke Sinode.

Besluit: Kennis geneem.

1.5 *Beplanning*

1.5.1 Elke vergadering bepaal sy eie werkswyse.

- 1.5.2 In die lig van vorige Sinodes se besluite (Handelinge 1942:195–198, 1958:26–30, 1976:14–19, 2012:17, pt 2.3.1 en 2.3.2, 2015:16, pt 2.3.1 en 2.3.2) sou die mees effektiewe werkswyse wees om alle Rapporte staande die vergadering te behandel en af te handel, maar die Beswaarskrifte na Kommissies te verwys, behalwe as die Sinode oordeel dat van die Beswaarskrifte staande die vergadering afgehandel kan word.
- 1.5.3 Die Agendastukke is reeds in Oktober 2015 aan die kerke voorsien, sodat afgevaardigdes genoegsaam tyd vir voorbereiding het.

Besluit: Punte 1.5.1 tot 1.5.3 kennis geneem.

1.6 *Spreekstem en Spreekbeurte*

- 1.6.1 Spreekstem behoort volgens Kredensiebrief by afgevaardigdes en volgens KO, art 18 by beroepe professore as adviseurs.
- 1.6.2 Nie-afgevaardigdes kry geen spreekbeurte nie.
Motivering: Die Sinode is 'n vergadering van Streeksinodes (KO, art 50) waarheen afgevaardigdes met las en volmag gestuur word.
- 1.6.3 Spreekbeurte moet so gebruik word dat dit die vergadering help om tot 'n besluit te kom.
Motivering: die Sinodes is 'n (kerklike) vergadering en nie 'n forum vir debat nie.

Besluit: Punte 1.6.1 tot 1.6.3 kennis geneem.

1.7 *Aanwys van Kommissies*

Die volgende kriteria is gevolg:

- 1.7.1 gawes, vir sover die Deputate dit kon beoordeel.
- 1.7.2 Beswaarskrifte waarby kerke of Klassisse direk of indirek betrek kan word, se afgevaardigdes dien sover moontlik nie op Kommissies wat die betrokke beswaar behandel nie.

Besluit: Punte 1.7 tot 1.7.2 kennis geneem.

1.8 *Kommunikasie*

Die Deputate het aandag gegee aan die verskillende maniere waarop besluite aan die media en kerklidmate gekommunikeer kan word.

Besluit: Kennis geneem.

2. Sake waaroor die Sinode besluit

Die Deputate beveel aan:

2.1 *Logistieke reëlins*

- 2.1.1 Alle afgevaardigdes wat in Dennepark bly, bly by die verblyfreëlins en kamers soos toegeken. Enige verandering van verblyf in Dennepark word met ds CJ Nagel (jr) opgeneem en nie direk met die personeel van Dennepark nie.
- 2.1.2 Die verlies van 'n toegangskarta en sleutel, soos uitgereik met aankoms, sal direk betaalbaar wees @ R70,00. Alle sleutels en toegangskarte word by ontruiming aan Ds Nagel terugbesorg.

Besluit: Punte 2.1.1 en 2.1.2 goedgekeur.

2.1.3 Reiskoste

- 2.1.3.1 Koste vir vervoer is R1,50/km op voorwaarde dat afgevaardigdes saamgery het.
- 2.1.3.2 Indien alleen gery, sal die koste R0,50/km wees.
- 2.1.3.3 Vliegkartaatjies sal betaal word volgens die volgende formule: (Afstand X R1,50/km) deel deur 4 (gemiddeld 4 persone kan per voertuig ry). Geen voorsiening word vir huurvoertuie gemaak nie.
- 2.1.3.4 Heen en weer ry word net vir een retoerrit vergoed.

Besluit: Punte 2.1.3 tot 2.1.3.4 goedgekeur.

2.2 *Lokale*

Lokale waar die Kommissies vergader se name is op die deure aangebring en ter wille van ordelikheid, word dit nie verander nie.

Besluit: Goedgekeur.

2.3 Vergadertye

2.3.1 Vergadertye verander vanaf die aanbevelings van die Rapport van die Roepende Kerkraad sodat aangepas kan word by die etenstye.

<u>Vandag:</u>	<u>Woensdag tot Saterdag</u>
10:00 – 12:30	07:00 – 08:00 ontbyt
12:00 – 13:30 middagete	08:00 – 10:00
13:30 – 15:30	10:00 – 10:30 teetyd
15:30 – 16:00 teetyd	10:30 – 13:00
16:00 – 17:30	12:00 – 13:30 middagete
17:30 – 18:45 aandete	13:30 – 15:30
18:45 – 20:30	15:30 – 16:00 teetyd
	16:00 – 17:30
	17:30 – 18:45 Aandete
	18:45 – 20:30

Besluit: Goedgekeur.

2.4 Werkswyse

2.4.1 Rapporte word ter tafel geneem, behandel en afgehandel (KO, art 30).

2.4.2 Die Beswaarskrifte van Streeksinodes Randvaal, Noordwes en OVS-Kwazulu Natal (teen die besluit van Sinode 2015 oor 'n Spesiale Sinode) word ter tafel geneem, behandel en afgehandel.

2.4.3 Die ander Beswaarskrifte word na Kommissies verwys om die BAS te adviseer om oor die Beswaarskrifte te besluit.

2.4.4 Indien die Beswaarskrifte genoem in 2.4.2 slaag, die ander Beswaarskrifte ter tafel geneem word. Toeligtters kry 3 minute om toeligting te gee en die Beswaarskrif word na die betrokke Kommissie verwys. Die Sinode se Kommissies vergader Woensdag 13 Januarie en finaliseer hulle Rapporte voor 22:00 op 13 Januarie.

Die Rapporte word vertaal en doelwit word gestel om die vergadering in Sinode voort te sit op Donderdag 14 Januarie, vanaf 13:30.

Nota: die Ordekommissie werk om dokumente so vroeg as moontlik op 14 Januarie beskikbaar te hê vir afgevaardigdes. Die dokumente sal by die Sinodesaal afgehaal kan word.

2.4.5 Kommissies wat deur die Deputate voorsien word om vir die Sinode van diens te wees, is: Ordekommissie en Beswaarskriftekommisies.

Besluit: Staan oor in die lig van die Aanvullende Rapport.

2.5 Spreekstem en spreekbeurte

2.5.1 Met spreekstemme en spreekbeurte word gehandel volgens pt 1.5.

2.5.2 Spreekstem word gegee aan afgevaardigdes van kerke met wie die GKSA ekumeniese bande het.

Besluit: Goedgekeur (Wysiging reeds aangebring – Deputate Handeling).

2.6 Sinode “in camera”

Wanneer die Sinode “in camera” gaan word aanbeveel dat, naas die afgevaardigdes, die volgende toegelaat word om in die vergadering te bly:

2.6.1 Adviseurs

2.6.2 Emerituspredikante en –professore

2.6.3 Diensdoende predikante en ouderlinge wat nie afgevaardig is nie

2.6.4 Diensdoende tikster

2.6.5 Koster

2.6.6 Tolke

Besluit: Punte 2.6 tot 2.6.6 goedgekeur.

2.7 Adviseurs

Die professore van die TSP, ooreenkomstig KO, art 18, gee advies aan die Kommissies soos hulle daartoe versoek word.

Besluit: Goedgekeur.

2.8 *Ander reëlings*

2.8.1 Opening en afsluiting: Elke dag word geopen deur Skriflesing, gebed en Psalm/Skrifberyming/Lied en dagafsluiting deur sang en gebed.

2.8.2 Ds C Aucamp en ds MA Modise neem leiding met die sang.

Besluit: Punte 2.8.1 en 2.8.2 goedgekeur.

2.9 *Uitgee van Handeling*

Die Deputate aangewys deur Sinode 2015 is verantwoordelik vir die Handeling van die BAS (Handeling 2015:534, 2.15.1).

Besluit: Kennis geneem.

2.10 *Stem en stembelling*

2.10.1 Die Moderamen gee leiding van wanneer in sake van hoofdelike stemming of geslote stembriewe gebruik gemaak word. Prinsipieel behoort voorkeur gegee te word aan algemene stemme/instemming.

2.10.2 Die Ordekommissie tree op as stemtellers.

2.10.3 Die geel kartonne word gebruik vir hoofdelike stemme.

Besluit: Punte 2.10.1 tot 2.10.3 goedgekeur.

2.11 *Mediaskakeling*

2.11.1 Skakeling met die media word aan dr DG Breed en ds MA Modise oorgelaat.

2.11.2 Inligting word op die mees effektiewe metodes daagliks aan die kerke gekommunikeer.

Besluit: Goedgekeur (Wysiging reeds aangebring – Deputate Handeling).

2.12 *Kommissies van die Sinode*

2.12.1 Kommissies hou hulle by die toegewysde vergaderlokale.

2.12.2 Kommissies fokus hulle werksaamhede om Kommissierapporte op 13 Januarie 2016 teen 22:00 af te handel.

2.12.3 Afgevaardigdes wat nie by Kommissies ingedeel is nie, kan na oorleg met die Kommissie gekoöpteer word en/of insette lewer.

2.12.4 Kommissierapporte word deurgegee aan dr W du Plessis (wymiedup@gksa.co.za) en/of ds CA Jansen (careljansen@vodamail.co.za) wat die dokumente prosessee.

2.12.5 *Kommissies*

2.12.5.1 Ordekommissie

Opdrag: Dagprogram, notule, logistiek, tel van stemme.

Vergaderplek: P7 Administratiewe Buro

Voorsitter: Ds GC Coetzee (O, Verantwoordelik vir: etereëlings, dagprogramme)

Skriba: Dr D Lartz (RV, verantwoordelik vir etereëling)

Adjunk-skriba: Ds CJ (Innes) Nagel (B, verantwoordelik vir verblyf, sekuriteit en dagopeninge)

Lede: Dr W du Plessis, ds CA Jansen (O, verantwoordelik vir dokumente), ds FJ Potgieter (OVS-KZN, register van sake), oudl FJWJ Slabbert (NW, register van sake)

2.12.5.2 Beswaarskrifkommissie 1

Opdrag: Beswaarskrif GK Bloemfontein Suid (21.3/2)

Vergaderplek: P2 Administratiewe Buro

Voorsitter: Dr RM van der Merwe (OVS-KZN)

Skriba: Ds CB Swanepoel (P)

Adjunk-skriba: Ds ASA de Bruyn (RV)

Lede: Dr TD Mashau (P), oudle EJ Msimanga (RV), OJF Hartung (O), J Hoogendyk (RV)

2.12.5.3 Beswaarskrifkommissie 2

Opdrag: Beswaarskrif GK Klerksdorp (21.4/2)

Vergaderplek: P8 Administratiewe Buro

Voorsitter: Dr GJ Meijer (P)

Skriba: Ds TJ Potgieter (S)

- Adjunk-skriba: Dr G van Wyk (RV)
 Lede: Ds J van Schaik (RV), oudle DM Kruger (B), WHS Steinberg (S), J Dube (O)
- 2.12.5.4 Beswaarskrifkommissie 3
 Opdrag: Beswaarskrif GK Krugersdorp (21.5/2)
 Vergaderplek: P9 Administratiewe Buro
 Voorsitter: Dr JH Howell (P)
 Skriba: Ds P Venter (NW)
 Adjunk-skriba: Ds JG Noëth (P)
 Lede: Dr PH Heystek (P), oudle WH Smit (S), J Basson (NW), AT Dreyer (O)
- 2.12.5.5 Beswaarskrifkommissie 4
 Opdrag: Beswaarskrif Di AH Klopper, AP Kruger, AH Stavast en RL Vorster (21.7/2)
 Vergaderplek: P10 Administratiewe Buro
 Voorsitter: Ds PW Kurpershoek (O)
 Skriba: Ds J Malan (S)
 Adjunk-skriba: Ds PM Modise (RV)
 Lede: Ds NN Ligege (B), oudle F Venter (NW - Bult), P Joubert (RV), GK Bain (S)
- 2.12.5.6 Beswaarskrifkommissie 5
 Opdrag: Beswaarskrif Klassis Oostelike Pretoria (21.8/2)
 Vergaderplek: Ouditkantoor Administratiewe Buro
 Voorsitter: Dr EJ de Beer (B)
 Skriba: Dr JA Erasmus (OVS-KZN)
 Adjunk-skriba: Ds MG Mdluli (RV)
 Lede: Dr KD Semanya (RV), oudle JD Snyman (S), MJ Chaka (RV), C Jansen van Ryssen (NW)
- 2.12.5.7 Beswaarskrifkommissie 6
 Opdrag: Beswaarskrif GK Krugersdorp (21.2/5)
 Vergaderplek: K110 Teologiese Skool
 Voorsitter: Ds BR Kingma (S)
 Skriba: Dr J Lion-Cachet (NW)
 Adjunk-skriba: Ds AB van der Walt (NW)
 Lede: Ds CD Jaftha (OVS-KZN), oudle SAJ vdM Venter (O), DJP Erasmus (P), GK Schuring (B)
- 2.12.5.8 Beswaarskrifkommissie 7
 Opdrag: Beswaarskrif GK Potchefstroom-Die Bult (21.3/5)
 Vergaderplek: K111 Teologiese Skool
 Voorsitter: Dr DJ de Kock (NW)
 Skriba: Ds CJJ Putter (B)
 Adjunk-skriba: Ds LSD du Plessis (O)
 Lede: Ds HJ Stoltz (RV), oudle AM van der Kruk (P), JJ Howell, AJD Boon (S)

Besluit: Staan oor in die lig van die Aanvullende Rapport.

H. AANVULLENDE RAPPORT

1. Sake waarvan die Sinode kennis neem

- 1.1 Die Deputate het advies gekry om aan die Sinode leiding te gee vir 'n ordelike verloop van sake, sodat dit wat van belang is, volgens KO, art 30 behoorlik behandel en afgehandel kan word.
- 1.2 'n Skrywe is ontvang van die IPB (Presbeteriaanse Kerk in Brazilië – Bylae 1).

- 1.3 'n Kennisgewing van Appèl, sowel as die Appèl, gerig aan die Buitengewone Algemene Sinode 2016, is ontvang. Die Deputate het dit verwys na die Appèldeputate van die Algemene Sinode wat hieroor sal rapporteer.

Besluit: Punte 1.1 tot 1.3 kennis geneem.

2. Sake waaroor die Sinode besluit

Aanbevelings

- 2.1 Dat in die Rapport Deputate Programming, pt 2.4 (hierbo) geskrap word en vervang word met die onderstaande.

Besluit: Kennis geneem.

- 2.2 Dat die skrywe van die IPB verwys word na 'n Kommissie (kyk 2.4.4.3.2) om aan die Sinode te rapporteer.

Besluit: Goedgekeur.

- 2.3 Die Sinodevergadering bestaan uit twee dele: behandeling van die Beswaarskrifte van Streeksinodes Randvaal, Noordwes en OVS-Kwazulu-Natal teen die besluit van die Algemene Sinode 2015 rakende 'n Spesiale Sinode.

Besluit: Kennis geneem.

- 2.4 Die Sinode behoort die 3 Beswaarskrifte (kyk pt 2.3) staande die vergadering af te handel, omdat die dokumente reeds in Oktober 2015 na die kerke gestuur was.

Of die Sinode wys 'n Kommissie aan met die opdrag om die 3 Beswaarskrifte te bestudeer en die Sinode te adviseer om tot 'n gemotiveerde besluit te kom. Hierdie behoort vandag nog afgehandel te word.

Besluit: Goedgekeur. Beswaarskrifte staande die vergadering afgehandel.

- 2.5 Dat, indien die Beswaarskrifte slaag, dat die Beswaarskrifte wat tydens Sinode 2012 en 2015 nie afgehandel is nie, behandel sal word, waarin die Sinode 3 moontlike werksywes kan oorweeg:

- 2.5.1 Die Sinode gaan in reses, wys 'n Kommissie aan om die Beswaarskrifte te bestudeer om na 'n tydperk (waarop die Sinode besluit en dit kan bv oor 'n maand of 3 maande wees) die Sinode duidelik te adviseer om oor die Beswaarskrifte te besluit.

- 2.5.1.1 Hierdie werkswyse is prakties baie moeilik uitvoerbaar vanweë groot afstande, die bykans onmoontlike om verblyf te verkry, en geweldige kostes wat dit meebring.

Besluit: Punte 2.5.1 en 2.5.1.1 afgekeur.

- 2.5.2 Die Sinode wys Deputate aan met welomskrewe opdrag (KO, art 49) om die Beswaarskrifte te bestudeer en in 'n Rapport aan Sinode 2018 duidelike aanbevelings maak om oor die Beswaarskrifte te besluit (KO, art 30).

- 2.5.2.1 Die verwagtinge by die kerke is dat hierdie saak afgehandel sal word.

Besluit: Punte 2.5.2 en 2.5.2.1 afgekeur.

- 2.5.3 Die Sinode behandel in die tydsduur wat tans tot beskikking is (tot Saterdag 16 Jan 2016) die Beswaarskrifte en handel dit af (KO, art 30).

- 2.5.3.1 Binne die verwagtinge wat reeds sedert Sinode 2009 in die kerke bestaan en die logistieke werklikhede, lyk hierdie na die beste werkswyse.

Besluit: Punte 2.5.3 en 2.5.3.1 goedgekeur.

- 2.5.4 Indien 2.5.3 aanvaar word, die volgende as werkswyse gevolg sal word (dit word voorgehou vanuit die inisiatief van ds C Aucamp).

- 2.5.4.1 Die Sinode neem kennis van die agtergrond wat kortliks geskets word:

In 2009 moes ons die saak oor VIDA (vrou in die amp) uitstel na 'n voortgesette sitting in Julie.

In 2012 het ons voor die dilemma te staan gekom: Sewe of agt Beswaarskrifte teen dieselfde besluit, elkeen met 'n stuk of agt beswaargronde. Elke Beswaarskrif is na 'n eie Kommissie verwys. Die Kommissies rapporteer terug, omtrent elkeen met 'n Meerderheids- en Minderheidsrapport. Meerderheids- en Minderheidsrapporte verskil oor feitlik identiese beswaargronde in verskillende Beswaarskrifte.

Die Sinode sien nie sy weg oop om 'n besluit te neem nie, en met 'n Ordevoorstel word die saak verwys na die Deputate Eenheid in Verskeidenheid. Die Deputate Eenheid in Verskeidenheid verwys in hul Rapport aan Sinode 2015 na die "oorlaaide Agendas en beperkte tyd" van Algemene Sinodes wat daartoe lei "*dat daar nie voldoende geleentheid is om wesenlike sake deeglik en diepgaande uit te klaar nie*"....

2.5.4.2 Die Sinode neem kennis van die nadele van die gebruikelike prosedure. Die gebruik om elke Beswaarskrif na 'n afsonderlike Kommissie te verwys het die volgende nadele:

2.5.4.2.1 **Gebrek aan gerigtheid en spesifieke fokus by Kommissies:** Elke Kommissie word belas met 'n aantal beswaargronde wat uiteenlopende dissiplines en probleemstellings dek. So moet dieselfde Kommissie bv oor eksegetiese, kerkregtelike en praktiese gronde vir beswaar oordeel, bloot omdat dit in dieselfde Beswaarskrif na vore kom.

2.5.4.2.2 **Oorvleueling en duplisering van werk van verskillende Kommissies:** Verskillende Kommissies kom met verskillende en uiteenlopende aanbevelings, gekompliseer deur Meerderheids- en Minderheidsrapporte, na die vergadering, en dit oor wesenlik identiese beswaargronde.

2.5.4.2.3 **Die Sinode word gekonfronteer met 'n feitlik onoorsigbare stel feite en argumente.** Dieselfde saak/grond word in tot 14 Rapporte beredeneer (Meerderheids- en Minderheidsrapporte).

2.5.4.2.4 **Dit alles het die gevolg dat die versoeking groot is vir 'n afgevaardigde om tussen die magdom verspreide feite maar bloot te bly by die oortuiging waarmee hy na die vergadering gekom het, of selfs om maar bloot "uitkomsgerig" te stem sonder werklike oorweging van elke grond.**

2.5.4.2.5 **Veral ouderlingafgevaardigdes** moes in die verlede, met hande in die hare vanweë die onoorsigtelike wyse waarop hulle met die feite gekonfronteer word, maar noodgedwonge agter hul dominee aan stem.

2.5.4.2.6 Die prosedure maak dit werklik moeilik om met verantwoording voor die Here te kan sê: ***Die Heilige Gees en ons het besluit.***

2.5.4.3 Voorgestelde nuwe prosedure

2.5.4.3.1 Die Beswaarskrifte ter sake is reeds tydens Sinode 2012 (Handelinge 2012:33–35) en Sinode 2015 (Handelinge 2015:33 & 34) ontvanklik verklaar. Omdat hierdie BAS 'n nuwe vergadering is, beteken dit dat die sake opnuut behandel moet word, maar dat die Beswaarskrifte formeel weer aan die orde gestel word en dadelik na die Kommissies verwys word.

2.5.4.3.2 Dat 'n **Kommissie aangewys word om die Beswaarskrifte deur te gaan en die verskillende beswaargronde tematies te orden.** Die toeligtters van die onderskeie Beswaarskrifte kan hulle insette by die die Kommissie gee om seker te maak dat hul beswaargronde in die proses billik gegroep en ingedeel word. Elke beswaargrond moet in die konteks van die Beswaarskrif as geheel beoordeel word.

Besluit: Goedgekeur (Amendement bygevoeg – Deputate Handelinge).

2.5.4.3.3 Dat **elke kategorie van beswaargronde dan na 'n Kommissie verwys word** wat die verskillende beswaargronde in daardie kategorie behandel en daarvoor aan die Sinode 'n Rapport met aanbevelings lewer. Elke Kommissie se Rapport/Rapporte handel dan oor dieselfde argument en feitestel, kan tot 'n geheel-gevolgtrekking kom, maar maak 'n aanbeveling oor elke beswaargrond wat na hulle verwys is.

2.5.4.3.4 Die **onderskeie Kommissies maak ook 'n aanbeveling oor die gewig van die stel beswaargronde wat na hulle verwys is.** So kan 'n Kommissie bv verskil oor die meriete van die verskillende beswaargronde, maar kan hulle tog eenstemmigheid hê oor die feit of daardie gronde die onderskeie Beswaarskrifte in kern laat slaag en die besluit van 2009 rojeer al dan nie.

2.5.4.3.5 Dieselfde Kommissie genoem in 2.5.4.3.2 werk saam met die Voorsitters en Skriba's van die onderskeie Kommissies om te verseker dat elke Beswaarskrif se beswaargronde beantwoord word.

Besluit: Punte 2.5.4.1 tot 2.5.4.3.5 goedgekeur.

2.5.4.3.6 Die Sinode neem dan 'n besluit na aanleiding van elke Kommissierapport en beantwoord dan elke beswaargrond in die onderskeie Beswaarskrifte.

Besluit: Goedgekeur.

2.5.4.3.7 Moontlike indeling van beswaargronde

2.5.4.3.7.1 Beswaargronde op grond van 1 Kor 14

2.5.4.3.7.2 Beswaargronde op grond van 1 Tim 2

2.5.4.3.7.3 Beswaargronde op grond van algemeen openbaringshistoriese argumente

2.5.4.3.7.4 Beswaargronde op grond van kerkregtelike gronde en proseduredwalings

2.5.4.3.7.5 Beswaargronde op grond van onhoudbare praktiese implikasies

2.5.4.3.7.6 'n Moontlike indeling van beswaargronde kan soos volg daar uitsien:

	Openb Histories	1 Kor 14	1 Tim 2	Kerkregtelik	Prakties
Bfnt-Suid Klerksdorp	1, 2	3, 4, 5	3, 5		
				1, 2, 3, 4	
Krugersdorp 1 OosPret	2, 3		4 (5.3)	1	4 (5.1, 5.2, 5.4)
Die Bult				Geheel	
Krugersdorp 2		3, 7, 8, 9, 10	1, 2, 4, 5, 6	Geheel	

2.5.4.3.7.7 Notas

2.5.4.3.7.7.1 Steeds Minderheids-/Meerderheidsrapporte?

Uiteraard kan daar steeds Meerderheids- en Minderheidsrapporte van die onderskeie Kommissies af wees. Die voorgestelde werkswyse gaan dit nie uitskakel nie, maar: dan is die twee moontlike teenoorstaande standpunte oor elke aspek duidelik in twee teenoorstaande Rapporte gestel, en hoef afgevaardigdes nie vir dieselfde argument tussen 12 verskillende Rapporte te "surf" nie.

2.5.4.3.7.7.2 Voordele van voorgestelde werkswyse:

- Grootliks die uitskakeling van die nadele van die ou werkswyse. In kort:
- 'n Fokus en gerigtheid by elke Kommissie, wat ook beter aanwending van kundigheid meebring.
- Makliker oorsig en voorbereiding deur elke afgevaardigde
- Duideliker en meer-afgebakende bespreking deur die Sinode as geheel.
- In die proses word die SAAK en nie in hoofsaak DOKUMENTE behandel nie.
- Die proses is kerkregtelik verantwoordbaar, aangesien steeds oor elke beswaargrond van elke Beswaarskrif 'n besluit geneem word.
- 'n Veel duideliker en makliker oorsienbare besluit om na die tyd te kommunikeer.

Besluit: Punte 2.5.4.3.7 tot 2.5.4.3.7.7.2 kennis geneem.

2.5.4.3.8 Kommissies wat voorgestel word:

2.5.4.3.8.1 Kommissie wat beswaargronde tematies indeel, die Kommissies se aanbevelings sinkroniseer en die Sinode adviseer rakende die skrywe van IPB
Voorsitter: Dr DJ de Kock (B)

Skriba: Ds HPM van Rhyn (P)

Lede: Ds MJ Smidt (OVS-KZN), dr G van Wyk (RV), ds J Malan (S), oudle WH Smit (S), J Basson (NW), AT Dreyer (O)

- 2.5.4.3.8.2 Kommissie vir die beswaargronde rakende 1 Tim 2
Voorsitter: Dr DG Breed (P)
Skriba: Ds PW Kurpershoek (O)
Lede: Di HC van Rooy (RV), CB Swanepoel (P) RP van Wyk (S), oudle DM Kruger (B), WHS Steinberg (S), J Dube (O)

Besluit: Goedgekeur (wysiging reeds aangebring – Deputate Handeling).

- 2.5.4.3.8.3 Kommissie vir die beswaargronde 1 Kor 14
Voorsitter: Dr WC Opperman (NW)
Skriba: Ds CCA Vrey (S)
Lede: Dr AJ Coetsee (NW), ds JG Noeth (P), dr KD Semenya (RV), oudle EJ Msimanga (RV), OJF Hartung (O), J Hoogendyk (RV)

Besluit: Goedgekeur (wysiging reeds aangebring – Deputate Handeling).

- 2.5.4.3.8.4 Kommissie vir beswaargronde Openbaringshistories
Voorsitter: Dr GJ Meijer (P)
Skriba: Ds BCG Fourie (P)
Lede: Drr AJ Kruger (O), J Lion-Cachet (NW), dr TD Mashau (P), oudle F Venter (NW – Bult), P Joubert (RV), GK Bain (S)
- 2.5.4.3.8.5 Kommissie kerkregtelik
Voorsitter: Dr RM van der Merwe (OVS-KZN)
Skriba: Dr JH Howell (P)
Lede: Di P Venter (NW), BR Kingma (S), PM Modise (RV), oudle JD Snyman (S), MJ Chaka (RV), GK Schuring (B)
- 2.5.4.3.8.6 Kommissie praktiese uitvoerbaarheid
Voorsitter: Dr PH Heystek (P)
Skriba: Dr EJ de Beer (B)
Lede: Di NN Ligege (B), AL Pelser (OVS-KZN), dr JV Fatuse (S) oudle AM van der Kruk (P), JJ Howell (RV), AJD Boon (S)

Besluit: Punte 2.5.4 tot 2.5.4.3.8.6 staan oor tot die twee Beswaarskrifte, te wete van GK Potchefstroom-Die Bult en Streeksinode Randvaal teen besluite van Sinode 2015 oor “Spesiale Sinodes” en die versoek tot ‘n Buitengewone Algemene Sinode deur Streeksinode Vrystaat-KwaZulu-Natal, afgehandel is.

I. RAPPORT VAN DIE AD HOC-KOMMISSIE – SAMESTELLING VAN KOMMISSIES

Die numering en opskrifte van die Aanvullende Rapport is behou. Die volgende Kommissies word aanbeveel:

- 2.5.4.3.8.1 Tematiese indeling en Sinchronisasie van aanbevelings
Voorsitter: Dr DJ de Kock
Skriba: Ds JL van der Schyff
Lede: Ds MJ Smidt, dr G van Wyk, di J Malan, NN Ligege, HPM van Rhyn, oudle WH Smit, J Basson, AT Dreyer
- 2.5.4.3.8.2 Beswaargronde 1 Tim 2
Voorsitter: Dr DG Breed
Skriba: Ds PW Kurpershoek
Lede: Di HC van Rooy, CB Swanepoel, LP Baloyi, oudle DM Kruger, J Dube
- 2.5.4.3.8.3 Beswaargronde 1 Kor 14
Voorsitter: Dr AJ Coetsee
Skriba: Ds CCA Vrey
Lede: Ds JG Noëth, oudle EJ Msimanga, OJF Hartung, J Hoogendyk, PJ Grobler
- 2.5.4.3.8.4 Beswaargronde Openbaringshistories
Voorsitter: Dr GJ Meijer
Skriba: Ds BCG Fourie

- Lede: Drr AJ Kruger, J Lion-Cachet, ds PT Masase, dr DM Nkulu, oudle F Venter, P Joubert, GK Schuring, ES Pungula
- 2.5.4.3.8.5 Kerkregtelik
Voorsitter: Dr RM van der Merwe
Skriba: Dr JH Howell
Lede: Ds BR Kingma, dr SN Jooste, ds SZ Phungula, oudle JD Snyman, MJ Chaka, GK Bain
- 2.5.4.3.8.6 Praktiese uitvoerbaarheid
Voorsitter: Dr TD Mashau
Skriba: Dr EJ de Beer
Lede: Ds AL Pelsler, drr JV Fatuse, PH Heystek, ds PT Hlela, oudle AM van der Kruk, JJ Howell, AJD Boon, KP Mapholi
- 2.5.4.3.8.7 Beswaarskrif: Vrou as diaken
Voorsitter: Dr KD Semanya
Skriba: Ds PM Modise
Lede: Di TJ Potgieter, ASA de Bruyn, MG Mdluli, dr JA Erasmus, oudle R Muller, BD Bakker, HJ Briel

Besluit: Goedgekeur.

10.1 RAPPORT MODERAMEN (Artt 7, 22, 33, 35)

- A. Ds C Aucamp stel die Rapport.
- B. Die Sinode gaan in camera.
- C. Dr PH Heystek lewer die Rapport van die ad hoc-kommissie – om die taalpraktyk van die Algemene Sinode na te gaan.
- D. **Ordevoorstel:** In die lig van die bespreking, word die hele Rapport na die Kommissie terugverwys vir 'n Tweede Rapport.
Besluit: Goedgekeur.
- E. Dr PH Heystek lewer die Tweede Rapport van die ad hoc-kommissie – om die taalpraktyk van die Algemene Sinode na te gaan.
- F. **Ordevoorstel:** Dat voordat enige bespreking gevoer word, een van die afgevaardigdes die Sinode in gebed sal voorgaan.
Besluit: Ordevoorstel goedgekeur.
- G. Ds N Boy gaan die vergadering voor in gebed.
- H. Bespreking word gevoer.
- I. **Ordevoorstel dat:**
  - 1. die Moderamen besluit oor hoe die saak hanteer moet word sodat hierdie vergadering met sy Agenda kan voortgaan, en
  - 2. dat ons as kerke dringend aandag gee aan die saak van taal en eenheid.
- J. Bespreking word gevoer.
- K. Ordevoorstel word nie tot stemming gebring nie.
- L. Ds SZ Phungula hou die volgende voorstel aan die vergadering voor.
  - 1. Context

People, who feel very strong that this Synod meeting should be run in English, sought the audience of the Moderamen. For the sake of unity and progress in moving the Agenda of this meeting forward, we propose the following:

    - 1.1 That the Report presented by the Ad-hoc Commission should be removed from the table.
    - 1.2 In the light of 4.2.1 of “Acta Synod GKSA 2006, 4.2, we should then decide that this meeting should be conducted in English for effective communication among all delegates.
    - 1.3 The Moderamen should use both English and Afrikaans to introduce Agenda points.
    - 1.4 Delegates should do their best to effectively communicate to the benefit of all.
    - 1.5 Delegates are free to use their mother tongues and direct interpretation should be sought.
  - 2. Conclusion
    - 2.1 It is not about seeking what is best for us (blacks and whites) but the Kingdom.
    - 2.2 Assurance from the Moderamen that they will do their best in running this meeting to God's glory.
- M. Bespreking word gevoer.
- N. Dr G van Wyk hou die volgende amendement voor: “Dat 1.2 geskrap word”.
- O. **Besluit:**
  - 1. Amendement word goedgekeur.
  - 2. Goedgekeur soos geamendeer.
- P. Ds P Venter gaan voor in 'n dankgebed na aanleiding van die besluit.
- Q. **RAPPORT VAN DIE MODERAMEN**
  - 1. **Sake waarvan die Sinode kennis neem**
    - 1.1 'n Afgevaardigde het die taal van kommunikasie vir Sinode 2016 geopper.
Besluit: Kennis geneem.

2. Sake waaroor die Sinode besluit

Aanbevelings

2.1 Die Sinode wys 'n ad hoc-kommissie aan met die opdrag:

2.1.1 om bestaande besluite oor die taalpraktyk van die Algemene Sinode na te gaan.

2.1.2 Die toepassing van die besluit vir hierdie Sinode.

2.1.3 Om die Sinode te adviseer in die verdere hantering van die saak, indien nodig.

Besluit: Punte 2.1.1 tot 2.1.3 goedgekeur.

2.2 Kommissie: Drr GJ Meijer (V), PH Heystek (S), di NN Ligege, PM Modise, oudl F Venter met as adviseur prof J Smit.

Besluit: Goedgekeur.

2.3 Enig-iemand wat insette by die Kommissie wil gee, kry geleentheid daartoe.

Besluit: Goedgekeur.

2.4 Die ondervoorsitter reël die saak van verwelkoming van binnelandse en buitelandse besoekers van kerke met wie die GKSA in ekumeniese eenheid is en ekumeniese bande het, en die media.

Besluit: Goedgekeur.

R. EERSTE RAPPORT: AD HOC KOMMISSIE – OM DIE TAALPRAKTYK VAN DIE ALGEMENE SINODE NA TE GAAN

1. Opdrag

1.1 Om bestaande besluite van die taalpraktyk van die Algemene Sinode na te gaan.

1.2 Die toepassing van die besluit vir hierdie Sinode.

1.3 Om die Sinode te adviseer in die verdere hantering van die saak, indien nodig.

2. Werkswyse

2.1 Die Kommissie het almal wat aangedui het om ons te ontmoet, aangehoor.

2.2 Die bestaande Sinodebesluite rakende die Kommissie se opdrag is:

2.2.1 Acta Sinode GKSA 4.2

“Language

Recommendation

4.2.1 That every new Classis and the new Synod should take its own steps with regard to its language medium, within the framework of the official languages of the country.

Besluit: Goedgekeur met die volgende byvoeging: Elke vergadering moet verseker dat taalverskille nie lei tot gebrekkige kommunikasie nie. Elke afgevaardigde moet kan deelneem aan gesprekvoering en besluitneming van sake op die Agenda.

3.2.2 “11.3 REPORT DEPUTY GROUP GENERAL SYNOD – LANGUAGE (ART 15)

A. Rev CA Jansen delivers the Report.

B. REPORT

1. Matters that the Synod take note of

1.1 The Deputy Group National Synod's assignment is formulated in the Acta of Synod 2006 (p842). In addition to this the Deputy group also took points 2.3.2 (p387) and 4.2.1 (389) into consideration – language matters.

1.2 Although language matters was not a direct assignment (CO, art 49), the Deputies deemed certain actions in the planning of the Synod necessary to ensure that the Synod will run as smoothly as possible.

1.3 The Deputies prepared the Agenda and Supplementary Agenda in both Afrikaans and English. Delegates each receive a printed copy in the language of their choice. The Agenda was made available to churches on CD.

1.3.1 Motivation: saving costs.

1.4 The Deputies have compiled a wordlist Afrikaans-English to aid translation. This list is available for Deputy groups, Commissions and the GKSA web page.

Decision: Noted.

2. Matters for decision by the Synod

The Deputies recommend:

2.1 The Agenda and Supplementary Agenda are made available in Afrikaans and English in future in printed version to delegates and on CD to congregations, until such time that circumstances require change.

2.2 The general language during the Synod is Afrikaans and this will simultaneously be interpreted into English (headphones are available for this purpose).

2.3 Delegates (when it is his turn to speak) expresses himself in the language in which he is most comfortable and in the case of other indigenous languages it will be interpreted into Afrikaans or English.

2.4 All documents, printed and on screen, appear in Afrikaans and English.

Decision: Approved.”

3. Bevindinge

Die volgende frustrasies word deur die broeders wat die Kommissie ontmoet het, ondervind:

3.1 Die spesifieke afgevaardigdes wat van die interpretasiedienste gebruik maak is nie instaat om sinvol aan die vergadering deel te neem nie.

3.2 Op grond van 3.1 voel hulle uitgesluit en dus nie afgevaardigdes wat met hulle gawes insette kan lewer nie, maar waarnemers.

3.3 Die gebruik van die oorfone vir lang periodes is hinderlik.

3.4 Die afgevaardigdes voel dat die tempo van die vergadering te vinnig is. Gesien in die lig daarvan dat die interpretasiediens ietwat stadiger is, is dit vir die spesifieke broeders moeilik om die gang van die vergadering te volg en sinvol daaraan deel te neem. Hulle voel hulle is slegs luisteraars.

4. Aanbevelings

4.1 Dat die Sinodebesluite rakende die saak (vgl 3.2.1 en 3.2.2) gehandhaaf word. Die aanbeveling beteken nie dat die ordelike kerklike weg (KO, art 46) gevolg kan word om 'n Beswaarskrif teen 'n bepaalde besluit in te dien nie.

4.2 Dat die Deputate Bevordering van Eenheid en Verskeidenheid kennis neem van die problematiek en dringend versoek word om aan die saak aandag te skenk met die oog op die Algemene Sinode, DV 2018.

4.3 Dat die Voorsitter van die Algemene Sinode versoek word om in die hantering van die Agenda in gedagte te hou om Agendapunte nie te vinnig te hanteer nie.

4.4 Dat die Agendastukke en Rapporte in Afrikaans en Engels staande die vergadering te projekteer.

Ordevoorstel: In die lig van die bespreking, word die hele Rapport na die Kommissie terugverwys vir 'n Tweede Rapport.

Besluit: Goedgekeur.

S. TWEDE: AD HOC KOMMISSIE – OM DIE TAALPRAKTYK VAN DIE ALGEMENE SINODE NA TE GAAN

1. Opdrag

1.1 Om bestaande besluite van die taalpraktyk van die Algemene Sinode na te gaan.

1.2 Die toepassing van die besluit vir hierdie Sinode.

1.3 Om die Sinode te adviseer in die verdere hantering van die saak, indien nodig.

2. Werkswyse

2.1 Die Kommissie het almal wat aangedui het om ons te ontmoet, aangehoor.

2.2 Die bestaande Sinodebesluite rakende die Kommissie se opdrag is:

2.2.1 Acta Sinode GKSA 2006, 4.2

"Language

Recommendation

4.2.1 That every new Classis and the new Synod should take its own steps with regard to its language medium, within the framework of the official languages of the country.

Besluit: Goedgekeur met die volgende byvoeging: Elke vergadering moet verseker dat taalverskille nie lei tot gebrekkige kommunikasie nie. Elke afgevaardigde moet kan deelneem aan gesprekvoering en besluitneming van sake op die Agenda.

2.2.2 In Acta Sinode GKSA 2009

"11.3 REPORT DEPUTY GROUP GENERAL SYNOD – LANGUAGE (ART 15)

A. Rev CA Jansen delivers the Report.

B. REPORT

1. Matters that the Synod take note of

1.1 The Deputy Group National Synod's assignment is formulated in the Acta of Synod 2006 (p842). In addition to this the Deputy group also took points 2.3.2 (p387) and 4.2.1 (389) into consideration – language matters.

1.2 Although language matters was not a direct assignment (CO, art 49), the Deputies deemed certain actions in the planning of the Synod necessary to ensure that the Synod will run as smoothly as possible.

1.3 The Deputies prepared the Agenda and Supplementary Agenda in both Afrikaans and English. Delegates each receive a printed copy in the language of their choice. The Agenda was made available to churches on CD.

1.3.1 Motivation: saving costs.

1.4 The Deputies have compiled a wordlist Afrikaans-English to aid translation. This list is available for Deputy groups, Commissions and the GKSA web page.

Decision: Noted.

2. Matters for decision by the Synod

The Deputies recommend:

2.1 The Agenda and Supplementary Agenda are made available in Afrikaans and English in future in printed version to delegates and on CD to congregations, until such time that circumstances require change.

2.2 The general language during the Synod is Afrikaans and this will simultaneously be interpreted into English (headphones are available for this purpose).

2.3 Delegates (when it is his turn to speak) expresses himself in the language in which he is most comfortable and in the case of other indigenous languages it will be interpreted into Afrikaans or English.

2.4 All documents, printed and on screen, appear in Afrikaans and English.

Decision: Approved."

3. Ordevoorstel (deur BAS goedgekeur)

In die lig van die bespreking word die hele Rapport na die Kommissie terug verwys vir 'n 2de Rapport.

4. Bevindings

- 4.1 Die probleme wat afgevaardigdes vermeld het met die huidige taalpraktyke van die Sinode het die werklike potensiaal om 'n gevoel van vervreemding by hulle te veroorsaak en om hulle vermoë om vrylik aan die verrigtinge deel te neem te beperk, waardeur die Sinode ontnem word van die geleentheid om van hulle gawes en insigte gebruik te maak.
- 4.2 Die Buitengewone Sinode is nie ingevolge die KO bevoeg om Sinodebesluite rakende taalpraktyke in Sinodes te wysig of te herroep nie, maar is bevoeg om ad hoc reëlins wat nie met die staande besluite bots nie, vir die duur van die Sinode te tref.

5. Aanbevelings

- 5.1 Dat elke afgevaardigde sal streef na optimale kommunikasie in terme van uitdrukking en verstaanbaarheid.
- 5.2 Dat die tolke versoek word om vir die duur van die Sinode die probleme wat die nie-Afrikaanssprekende afgevaardigdes geïdentifiseer het, so ver doenlik en binne hulle kontraktuele mandaat te akkommodeer.
- 5.3 Dat die Deputate vir bevordering van eenheid in meerdere vergaderings/groei versoek word om 'n sterk fokus in hulle werk te plaas op die formulering van voorstelle rakende die funksionering van die Algemene Sinode wat in DV 2018 gehou word rakende taalpraktyke, en wel met in agneming van die vermelding deur die afgevaardigdes rakende die probleme wat hulle met taalpraktyke tydens die Buitengewone Sinode van 2016 ervaar het.

T. Ds SZ Phungula hou die volgende voorstel aan die vergadering voor

1. Context

People, who feel very strong that this Synod meeting should be run in English, sought the audience of the Moderamen. For the sake of unity and progress in moving the Agenda of this meeting forward, we propose the following:

- 1.1 That the Report presented by the Ad-hoc Commission should be removed from the table.
- 1.2 In the light of 4.2.1 of "Acta Synod GKSA 2006, 4.2, we should then decide that this meeting should be conducted in English for effective communication among all delegates.
- 1.3 The Moderamen should use both English and Afrikaans to introduce Agenda points.
- 1.4 Delegates should do their best to effectively communicate to the benefit of all.
- 1.5 Delegates are free to use their mother tongues and direct interpretation should be sought.

2. Conclusion

- 2.1 It is not about seeking what is best for us (blacks and whites) but the Kingdom.
- 2.2 Assurance from the Moderamen that they will do their best in running this meeting to God's glory.